

Lakiosasto

7.1.2002

Työeläkelaitoksille

KANSANELÄKELAIN MUKAISET LAPSIKOROTUKSET

Kansaneläkelain perusteella voidaan myöntää uusia lapsikorotuksia. Lakimuutos tuli voimaan 1.1.2002 alkaen. Asiaa koskevasta hallituksen esityksestä 151/2001 vp. on kerrottu yleiskirjeessä A 20/2001.

Eduskuntakäsittelyssä lakiehdotus muuttui esitetystä. Hallituksen esityksessä ehdotettiin, että lapsikorotuksia myönnettäisiin ainoastaan kansaneläkkeen saajille. Eduskunta muutti lain 29 §:ää siten, että siinä säädetään kansaneläkkeen saajan lapsikorotuksen sijasta eläkkeen saajan lapsikorotuksesta ja mainitaan eläkkeet, joita saaville lapsikorotuksia myönnetään. Vahvistettu lakiteksti 1420/2001 on yleiskirjeen liitteenä.

Kansaneläkelaitos maksaa lapsikorotuksia sekä kansaneläkettä että TEL:n 8 § 4 momentissa tarkoitettujen lakien mukaista eläkettä ja SOLITA-korvauksia saaville henkilöille. Korotukseen ovat oikeutettuja myös ne eläkkeensaajat, joiden eläke on myönnetty ennen lain voimaantuloa.

Lapsikorotuksen hakeminen

Kansaneläkelain mukaista lapsikorotusta haetaan lapsikorotushakemuksella Kansaneläkelaitokselta. Korotuksen saaminen edellyttää aina hakemista. Jos työeläkejärjestelmän palvelupisteessä tehdään hakemus lapsikorotuksesta ja hakija ei hae muuta kansaneläkettä, Kelaan toimitetaan ainoastaan lapsikorotushakemus ja siinä pyydettävät selvitykset.

Yleiskirjeen liitteenä on hakemuslomake "lapsikorotushakemus EV 264". Eläkelaitoksia pyydetään toimittamaan lomaketta palvelupisteisiinsä. Lomaketta voi tilata Kelan lomakevarastosta ja se on myöhemmin saatavilla myös internetistä. Kirjeen liitteenä on Kelan ohje lapsikorotuksesta.

Lakiosasto

7.1.2002

Hallituksen esitys ja lakiteksti

Kirjeessä mainittu vahvistettu lakiteksti on liitteenä. Lakitekstejä ja hallituksen esityksiä voi tilata sekä suomen- että ruotsinkielisenä Oy Edita Ab:stä, puhelin (09) 5660 566. Hallituksen esitykset löytyvät internetistä osoitteesta www.eduskunta.fi ja lakitekstit osoitteesta www.finlex.fi

ELÄKETURVAKESKUS

Helena Tapio

Riitta Korpiluoma

N:o 1420

Laki

kansaneläkelain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 21 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain (347/1956) 3 b luvun otsikko, sellaisena kuin se on laissa 1491/1995, ja
lisätään lakiin siitä viimeksi mainitulla lailla kumotun 29 §:n tilalle uusi 29 § seuraavasti:

3 b luku

Lapsikorotus ja hoitotuki

29 §

Jos eläkkeensaajan tai hänen puolisonsa 16 vuotta nuorempi lapsi elää samassa taloudessa eläkkeensaajan kanssa tai jos eläkkeensaaja muutoin vastaa muualla asuvan lapsensa toimeentulosta, eläkkeeseen maksetaan lapsikorotus.

Lapsikorotusta maksetaan 1 momentissa tarkoitettulle eläkkeensaajalle, joka saa

- 1) kansaneläkettä;
- 2) työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettujen lakien mukaista tai muuta vastaavaa työ- tai virkasuhteeseen perustuvaa

täyttä työkyvyttömyyseläkettä, yksilöllistä varhaiseläkettä, työttömyyseläkettä, vanhuuseläkettä tai varhennettua vanhuuseläkettä;

3) täyden työkyvyttömyyden perusteella myönnettyä lakisääteisen tapaturmavakuutuksen, liikennevakuutusta koskevien eri lakien tai sotilasvammalain mukaista jatkuvaa tapaturmaeläkettä, elinkorkoa, työkyvyttömyyseläkettä tai sellaista ansionmenetyksen korvausta, jota maksetaan, kun liikennevahingon sattumisesta on kulunut vuosi.

Eläkkeensaajan lapsena pidetään myös hänen luonaan asuvaa lastensuojelulain (683/1983) 41 §:ssä tarkoitettua lasta.

Eläkkeensaajan katsotaan vastaavan lapsensa toimeentulosta 1 momentissa tarkoitettulla tavalla, kun hänellä on kustannuksia

HE 151/2001
StVM 44/2001
EV 195/2001

lapsensa toimeentulosta vähintään elatusturvalain (671/1998) 7 §:n 1 momentin mukaisen elatustuen määrä.

Lapsikorotuksen määrä on kutakin edellä sanottua lasta kohden 17,66 euroa kuukaudessa.

Lapsikorotukseen ei sovelleta tämän lain 25 a §:ää, eikä lapsikorotuksen määrää suhteuteta Suomessa asuttuun aikaan.

Oikeus lapsikorotukseen lakkaa seuraavan kuukauden alusta, kun edellä säädettyt lapsikorotuksen saamisen edellytykset eivät enää täyty.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

Helsingissä 21 päivänä joulukuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Tässä laissa säädetty rahamäärä vastaa kansaneläkeindeksin sitä pistelukua, jonka mukaan vuoden 2001 tammikuussa maksettavina olevien kansaneläkkeiden suuruus on laskettu.

Kansaneläkelain muuttamisesta annetun lain (1491/1995) voimaantulosäännöksen 6 momentin, sellaisena kuin se on laissa 1228/2000, perusteella tämän lain voimaan tullessa maksussa oleva lapsikorotus sidotaan hintatason muutoksiin siten kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) säädetään.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Sosiaali- ja terveysministeri *Maija Perho*

1 HAKIJA	Henkilötunnus	Sukunimi ja etunimet	
	Osoite (lähiosoite, postinumero, postitoimipaikka)		
	Puhelinnumero (työ / koti)	Haluan päätöksen ☐ suomeksi ☐ ruotsiksi	
	☐ Naimaton ☐ Naimisissa ☐ Rekisteröity parisuhde ☐ Eronnut ☐ Leski		
	☐ Avoliitossa; mistä lukien? _____ ☐ Asuu erillään; mistä lukien? _____		
	Puolison tai rekisteröidyn parisuhteen osapuolen sukunimi ja etunimet		Henkilötunnus
2 ELÄKKEET JA KORVAUKSET	Saatteko / haetteko kansaneläkettä, työ- tai virkasuhteeseen taikka yritystoimintaan perustuvaa eläkettä tai tapaturman, liikennevahingon tai sotilasvamman perusteella maksettavaa eläkettä / korvausta?		
	☐ En saa / En hae		
	☐ Haen; mitä ja mistä?		
	☐ Saan; mitä ja mistä?		
3 LAPSET	A Lapsikorotuksen hakeminen		
	Teidän, puolisonne tai rekisteröidyn parisuhteen osapuolen alle 16-vuotiaat lapset, jotka asuvat kanssanne samassa taloudessa (ilmoittakaa mistä ajankohdasta lähtien asuneet luonanne)		
	Nimi	Henkilötunnus	Mistä lähtien
Teidän muualla asuvat alle 16-vuotiaat lapsenne			
Nimi	Henkilötunnus		
Onko Teillä kustannuksia muualla asuvan alle 16-vuotiaan lapsenne toimeentulosta? Jos on, ilmoittakaa kuukaudessa maksamanne määrä ja muut mahdolliset kustannukset. Liittäkää mukaan maksukuitti tai muu selvitys.			
Kanssanne samassa taloudessa asuvat lastensuojelulain 41 §:ssä tarkoitetut kasvattilapset			
Nimi	Henkilötunnus		

Lapsikorotuksen myöntäminen 1.1.2002 lukien/21.12.2001

Hallituksen esitykseen (151/2001) liittyvät lait on vahvistettu 21.12.2001. Eduskuntakäsittelyn yhteydessä lapsikorotuksen saajien piiriä laajennettiin siten, että lapsikorotus voidaan myöntää kansaneläkkeensaajien lisäksi tiettyjä työeläkkeitä sekä SOLITA-korvauksia saaville henkilöille.

Lapsikorotukseen oikeuttavat eläkkeet

Lapsikorotus voidaan myöntää henkilölle, joka saa:

1. kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyyseläkettä, kuntoutustukea yksilöllistä varhaiseläkettä, työttömyyseläkettä, vanhuuseläkettä tai varhennettua vanhuuseläkettä;
2. työeläkelakien mukaista työ- tai virkasuhteeseen perustuvaa täyttä työkyvyttömyyseläkettä, kuntoutustukea, yksilöllistä varhaiseläkettä, työttömyyseläkettä, vanhuuseläkettä tai varhennettua vanhuuseläkettä;
3. täyden työkyvyttömyyden perusteella myönnettyä lakisääteisen tapaturmavakuutuksen, liikennevakuutusta koskevien eri lakien tai sotilasvammalain mukaista jatkuvaa tapaturmaeläkettä, elinkorkoa, työkyvyttömyyseläkettä tai sellaista ansionmenetykskorvausta, jota maksetaan, kun liikennevahingon sattumisesta on kulunut vuosi.

Lapsikorotukseen oikeuttavia työeläkelakien mukaisia eläkkeitä ovat:

- yksityisoikeudelliset työeläkkeet (TEL, TaEL, LEL, MEL, MYEL ja YEL)
- julkisoikeudelliset työeläkkeet (VELin, KVTELin, KiELin mukaiset eläkkeet sekä Suomen Pankin eläkesäännön, Kansaneläkelaitoksen eläkeohjesäännön ja eläkesäännön mukaiset eläkkeet, Ahvenanmaan maakuntaeläkkeet ja Ortodoksisen kirkon eläkesäännön ja ortodoksisesta kirkkokunnasta annetun lain mukaiset eläkkeet) sekä
- valtion, kuntien, kuntainliittojen ja seurakuntien vanhojen järjestelmien mukaiset lakeihin tai eläkesääntöihin perustuvat työeläkkeet

Jatkuvaksi katsotaan sellainen eläke tai korvaus, jota maksetaan vähintään kuusi kuukautta. Täyden työkyvyttömyyden perusteella myönnetyksi katsotaan tapaturmaeläke, liikennevakuutukseen perustuva työkyvyttömyyseläke ja ansionmenetykskorvaus sekä sotilasvammalain mukainen elinkorko silloin, kun työkyvyttömyysaste on 100 prosenttia.

Lapsikorotukseen ei ole oikeutta, jos henkilö saa pelkästään

- osatyökyvyttömyyseläkettä tai osakuntoutustukea
- osa-aikaeläkettä
- luopumistukea, luopumiseläkettä, sukupolvenvaihdoseläkettä tai luopumiskorvausta
- rekisteröityä tai rekisteröimätöntä lisäeläkettä
- vapaaehtoiseen vakuutukseen perustuvaa eläkettä
- ulkomailta maksettavaa eläkettä
- eri lakien mukaista perhe-eläkettä
- kansanedustajain eläkelain mukaista eläkettä tai
- valtioneuvoston jäsenen oikeudesta eläkkeeseen ja hänen

jälkeensä suoritettavasta perhe-eläkkeestä annetun lain mukaista eläkettä

- kuntoutusrahaa

Lapsikorotukseen oikeuttavat lapset

Lapsikorotus myönnetään

- Eläkkeensaajan tai hänen puolisonsa alle 16-vuotiaasta lapsesta, joka asuu samassa taloudessa eläkkeensaajan kanssa;

- Eläkkeensaajan omasta alle 16-vuotiaasta lapsesta, joka ei asu eläkkeensaajan kanssa samassa taloudessa, mutta jonka toimeentulosta hänellä on kustannuksia vähintään elatusturvalain 7 §:n mukaisen elatustuen määrän verran eli 118,15 euroa kuukaudessa. Elatusta voi suorittaa rahana, ostamalla lapselle erilaisia tarvikkeita ja pitämällä lasta luonaan viikonloppuisin. Kussakin tapauksessa harkitaan erikseen, nousevatko kustannukset yhteensä vähintään elatustuen suuruisiksi. Lapsikorotus voidaan myöntää myös, jos eläkkeensaajalta säännöllisesti ulosmitataan vähintään elatustuen verran tai jos eläkkeensaajalla ulosmittauksen lisäksi on kustannuksia lapsensa toimeentulosta yhteensä vähintään elatustuen verran. Jos lapsi ei asu samassa taloudessa hakijan kanssa, tulee hakijan selvittää, että hänellä on kustannuksia lapsestaan vähintään elatustuen verran kuukautta kohti.

- Eläkkeensaajan taloudessa asuvasta alle 16-vuotiaasta kasvattilapsesta. Ennen lapsikorotuksen myöntämistä tulee kuitenkin tarkistaa kunnalta, että kyseessä on lastensuojelulain 41 §:ssä tarkoitettu kasvattilapsi. Myös lapsen oma vanhempi voi saada lapsikorotusta kasvattilapsena olevasta lapsesta, jos hänellä on kustannuksia lapsestaan vähintään elatustuen verran kuukautta kohti.

Lapsikorotuksen määrä

Lapsikorotuksen määrä 1.1.2002 lukien on 18,08 euroa kuukaudessa kutakin lapsikorotukseen oikeuttavaa lasta kohden. Kansaneläkkeen varhentaminen tai lykkääminen ei vaikuta lapsikorotuksen määrään. Lapsikorotuksen määrä ei myöskään riipu eläkkeensaajan Suomessa asumasta ajasta eli lapsikorotusta ei suhteuteta. Lapsikorotus voidaan myöntää samasta lapsesta usealle eläkkeensaajalle, mikäli myös muut lapsikorotuksen myöntämisedellytykset täyttyvät kunkin eläkkeensaajan osalta.

Lapsikorotuksen vaikutus muihin etuuksiin

Kansaneläkelain mukainen lapsikorotus otetaan tuloksi leskeneläkkeen täydennysmäärässä (tulokoodi 68) sekä lasten kotihoitoon tuessa, työmarkkinatuessa ja sotilasavustuksessa. Lapsikorotusta ei oteta tuloksi eläkkeensaajien asumistuessa, yleisessä asumistuessa tai opintotuessa.

Hakeminen

Lapsikorotus myönnetään aina vain hakemuksesta. Takautuvasti lapsikorotus voidaan maksaa enintään vuoden ajalta ennen sen hakemista, ei kuitenkaan ennen 1.1.2002. Lapsikorotus on veroton

etus. Hakemuslomaketta toimitetaan toimistoille eri lähetyksenä ja ne ovat toimistoissa tammikuun alkupuolella.

Aikaisemmin myönnetyt lapsikorotukset

Ennen vuotta 1996 alkaneisiin ja 1.1.2002 maksussa oleviin vanhoihin lapsikorotuksiin tehdään indeksikorotus vuoden 2002 alusta lukien. Vanhojen lapsikorotusten määrä 1.1.2002 lukien on sama kuin uusien eli 18,08 euroa kuukaudessa. Vanhojen lapsikorotusten maksaminen jatkuu entisin perustein.

Eläkkeensaajan tai lapsen ulkomailla olon vaikutus

Eläkkeensaaja asuu ulkomailla Asia käsitellään Helsingin vakutuuspiirin kv-ryhmässä ja siitä annetaan ohjeet erikseen.

Eläkkeensaaja asuu Suomessa

Lapsikorotukseen sovelletaan samoja karenssisäännöksiä kuin kansaneläkkeeseen. Esimerkiksi jos Suomeen muuttanut henkilö hakee lapsikorotusta tapaturma- tai liikennevakuutusetuuden perusteella, on hänellä kolmen tai viiden vuoden karenssiaika. Lapsikorotus voidaan myöntää vasta karenssiajan päättymisen jälkeen. Lapsikorotuksen määrä ei riipu eläkkeensaajan Suomessa asumasta ajasta eli lapsikorotusta ei suhteuteta.

Jos eläkkeensaaja saa toisesta EU/ETA-maasta lapsilisää tai muuta lapsesta maksettavaa etuutta, on lapsikorotuksen myöntämisestä ilmoitettava ao. maalle. Tällaisessa tilanteessa on otettava yhteyttä ETT-osaston kv-asioita hoitavaan toimihenkilöön. Samoin menetellään, jos Suomessa asuvan eläkkeensaajan lapsi asuu ulkomailla.

Lapsikorotuksen ratkaiseminen

Lapsikorotus voidaan toistaiseksi myöntää vain kansaneläkkeen saajalle. Ohjeet lapsikorotuksen ratkaisemisesta, ks. tekniset ohjeet 3, Rake-päätejärjestelmä, kohta 6.2.3. Ratkaisun laadut ja tarkenteet, joiden perusteella muodostetaan fraasit, näytetään F13-näppäimellä.

Rake-järjestelmän muutoksista, jotka mahdollistavat lapsikorotuksen myöntämisen muun kuin kansaneläkkeen saajalle, ilmoitetaan erikseen.